Advies aan burgemeester en wethouders van Echt-Susteren d.d. College B&W d.d. 12 okt 2021

Team
Team Ruimtelijk Domein

Opsteller
Kuipers, Sandra

Vergadering van
College B&W d.d. 12 okt 2021

Kenmerk
Z20/030600 / D - 105846

Eerste portefeuillehouder
H.E.J.M. Meuwissen

Tweede portefeuillehouder

Vertrouwelijkheid
Intern vertrouwelijk

Onderwerp
Proeftuin Aardgasvrije Wijken, keuze wijk

Voorstel portefeuillehouder
Voorgesteld wordt:
1. in te stemmen met het aanvragen van de Proeftuin Aardgasvrije Wijken voor 1 november 2021;
2. in te stemmen met het aanwijzen van de wijk Cristina in Nieuwstadt voor de Proeftuin Aardgasvrije Wijken;
3. in te stemmen met de in dit voorstel beschreven aanpak voor de wijken In de Mehre in Susteren en de kern Maria Hoop;
4. iedereen die zich heeft aangemeld voor de informatieavond over de Proeftuin/wijkselectie te informeren over de beslispunten 2 en 3 en
5. wethouder Meuwissen te mandateren om de deelnemers zoals genoemd onder 4 te informeren over de beslissingen zoals genoemd onder 2 en 3.

Beslissing college burgemeester en wethouders
1. In te stemmen met het aanvragen van de Proeftuin Aardgasvrije Wijken voor 1 november 2021;
2. In te stemmen met het aanwijzen van de wijk Cristina in Nieuwstadt voor de Proeftuin Aardgasvrije Wijken;
3. In te stemmen met de in dit voorstel beschreven aanpak voor de wijken In de Mehre in Susteren en de kern Maria Hoop;
4. Iedereen die zich heeft aangemeld voor de informatieavond over de Proeftuin/wijkselectie te informeren over de beslispunten 2 en 3;
5. Wethouder Meuwissen te mandateren om de deelnemers zoals genoemd onder 4 te informeren over de beslissingen zoals genoemd onder 2 en 3.

Samenvatting
De gemeente wil kans maken op een Proeftuin Aardgasvrije Wijken en wil voor 1 november 2021 een aanvraag indienen bij het Rijk. Indien de proeftuin door het Rijk wordt toegekend, kan de gemeente een daartoe aangewezen gebied versneld en met middelen van het Rijk aardgasvrij maken. In dit voorstel wordt toegelicht welke wijk is geselecteerd voor de proeftuinaanvraag.

Ambtelijk advies
Geadviseerd wordt om in overeenstemming met het voorstel van de portefeuillehouder te besluiten.

Inleiding
Transitievisie Warmte
De gemeente Echt-Susteren stelt net als alle andere gemeenten in Nederland een Transitievisie Warmte op voor het aardgasvrij (en/of -ready) maken van woningen en gebouwen, deels in 2030 en volledig in 2050. Deze visie wordt op 15 december 2021 ter vaststelling aangeboden aan de raad. Uit de uitgevoerde potentie-analyse komt naar voren dat het meest voor de hand liggende alternatief voor aardgas, voor veel woningen en gebouwen in de gemeente, individuele (hybride) warmtepompen zijn. De potentie voor collectieve warmtenetten is momenteel laag. Dezelfde conclusie kan worden getrokken voor de gemeenten Maasgouw en Roerdalen die, in het kader van synergiedoeleinden, gezamenlijk met Echt-Susteren de Transitievisie Warmte uitwerken.

Proeftuin Aardgasvrije Wijken (derde ronde)
De transitie naar een aardgasvrije gebouwde omgeving is complex. We stappen over van één oplossing (aardgas) voor het verwarmen van woningen en gebouwen naar een situatie met verschillende verwarmingsmogelijkheden, die elk een andere impact op de pandeigenaar/bewoner en ons energiesysteem hebben. Om kennis en ervaring op te doen voor verdere opschaling, faciliteert het Rijk (BZK) gemeenten met een financiële bijdrage via het Programma Aardgasvrije Wijken (PAW). Inmiddels zijn er al 46 proeftuingebieden in Nederland (eerste en tweede ronde) waar volop geëxperimenteerd wordt met de overstap van aardgas naar een duurzaam alternatief. Het doel van de proeftuinen is ervaring opdoen met technieken en werkwijzen die opgeschaald kunnen worden naar andere wijken en gemeenten in Nederland.
in de derde ronde proeftuinen ontvangen geselecteerde proeftuingemeenten een financiële bijdrage van het Rijk om bestaande woningen en gebouwen via een wijkgerichte aanpak aardgasvrij of aardgasvrij-ready te maken. Hiervoor is maximaal 50 miljoen euro beschikbaar. Hierbij wordt uitgegaan van een gemiddelde Rijksbijdrage van 4 miljoen euro per proeftuin. Tot 1 november 2021 is het mogelijk om een aanvraag in te dienen voor de derde ronde van de proeftuinsubsidie.

In de derde ronde proeftuinen wordt gezocht naar projecten die aanvullend zijn op de reeds lopende proeftuinen uit de eerste 2 ronden (vooral collectieve warmtenetten). Men zoekt naar een aanpak waarbij na-isoleren tot de nieuwe Isolatie-standaard wordt gecombineerd met individuele oplossingen, zoals hybride- of elektrische warmtepompen. Daarnaast is een inclusieve projectaanpak (planvorming met alle betrokken partijen) een

grote pré. Tot slot is men in deze ronde op zoek naar een stapsgewijze aanpak naar aardgasvrij. Hierbij hoeven niet alle woningen al in 2030 aardgasvrij te zijn, maar kan dit eindpunt ook bereikt worden uiterlijk in 2040. Deze randvoorwaardes sluiten heel goed aan bij de plannen die in Echt-Susteren vanuit de Transitievisie Warmte zijn geformuleerd. Om die reden kan een proeftuin heel goed passen bij de uitvoering van de warmtetransitie in gemeente Echt-Susteren. Om kans te maken om geselecteerd te worden zijn ook uitvoeringsgereedheid, haalbaarheid en betaalbaarheid belangrijke voorwaarden. Ook moeten gemeenten borgen dat de aanpak mag rekenen op draagvlak van de bewoners.

Inhoudelijke toelichting
In de Proeftuinaanvraag kan slechts 1 wijk geselecteerd worden. Geadviseerd wordt om de wijk Cristina in Nieuwstadt te selecteren voor de Proeftuinaanvraag.
Het proces om te komen tot 1 wijk die het meest kansrijk lijkt om in aanmerking te komen voor de Proeftuin is in bijgevoegde afbeelding beschreven en toegelicht in de bijgevoegde (vertrouwelijke) memo Proeftuin Aardgasvrije Wijken van 4 oktober 2021. Hiernaar wordt integraal verwezen. Hierin zijn tevens de argumenten toegelicht die deze keuze onderbouwen.

Om succesvol te zijn in een proeftuin, is de betrokkenheid en het enthousiasme van inwoners cruciaal. Het resultaat van de enquête, die tijdens de inwonersavond is afgenomen, vormt een belangrijke factor in de totale afweging. Tegelijkertijd moet bij de interpretatie van het resultaat meegenomen worden, dat het hier gaat om een relatief kleine steekproef; het beeld dat hiermee verkregen wordt, kan niet klakkeloos worden doorgetrokken naar de hele wijk. Naast de enquêteresultaten zijn de technische potentie, de financiële haalbaarheid en aansluiting bij de uitvraag voor de proeftuinsubsidie belangrijke factoren in de besluitvorming.
Voor de volledige afweging wordt wederom verwezen naar bijgevoegde (vertrouwelijke) memo Subsidieaanvraag Proeftuin aardgasvrije wijken van 4 oktober 2021.

Ook voor de wijken die niet geselecteerd zijn voor de Proeftuin, worden maatwerk programma's opgesteld zodat ook hier stappen gezet kunnen worden naar aardgasvrij ready en/of aardgasvrij.

Toelichting (afwijkend) ambtelijk advies
Niet van toepassing

Financiële toelichting
Voor de derde ronde proeftuinen stelt het Rijk maximaal 50 miljoen beschikbaar. Hierbij wordt uitgegaan van een gemiddelde Rijksbijdrage van 4 miljoen, maar meer of minder moet worden onderbouwd in de aanvraag. Alles valt of staat met een goede onderbouwing.

Om de Proeftuinaanvraag op te stellen (€ 35.000) is op 28 april 2020 opdracht gegeven Driven by Values als onderdeel van het opstellen van de Transitievisie Warmte (dekking milieubeleidsplan)
Van de ambtelijke capaciteit vraagt dit circa 3 dagen per week in de periode september en oktober 2020 (duurzaamheid)

Juridische toelichting
Niet van toepassing

Risico's
Ook indien we de proeftuin niet toegewezen krijgen, willen we vergelijkbare stappen zetten om aardgasvrij te worden. Het tempo zal dan lager zijn en de middelen veel beperkter.

Het Rijk kent 10 tot 15 proeftuinen. Niet alleen de kwaliteit van ons concept is doorslaggevend voor toekenning. Het aanbod van de concurrentie is een onzekere factor. Ook de vereiste spreiding van de Proeftuinen over Nederland is iets waar we geen invloed op hebben.